

ДАСТОВАРДҲОИ СОҲАИ ҲУҚУҚ ДАР ЗАМОНИ ИСТИҚЛОЛИЯТ

Маҳз истиқлолият имконият фароҳам овард, ки мардуми Тоҷикистон тақдири худро ба даст гирифта, роҳи пешрафти минбаъда ва сарнавишти ояндаи сарзамини аҷдодии хешро мустақилона интиҳоб намоянд. Ба ин маънӣ, истиқлолият неъматҳои бебаҳо, моҳии ифтихор, манбаи худшиносӣ, сарчашмаи нерубаҳи ва омилҳои бунёди таҳкими тақвияти пояҳои давлатдорӣ миллии мо мебошад.

Эмомалӣ Раҳмон

Бунёди давлати соҳибистиклол барои халқи бузурги тоҷик аз ҷумлаи дастовардҳои беназир дар тӯли таърих мебошад, ки натиҷаи талош, ҷоннисорӣ, иттиҳод ва фидокорӣҳои ин халқ аст. Расидан ба истиқлолияти комили сиёсӣ, имкониятҳои фарохро барои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар самти бунёдкорӣ, рушд ва созандагӣ ба миён овард. Гуфтан мумкин аст, ки баъди ба даст овардани Истиқлолияти давлатӣ, марҳилаи сифатан нави рушди ҷамъият ва давлат шурӯъ гардид, ки Ҷумҳурии Тоҷикистон дар ин раванд, роҳи нави тараққиётро интиҳоб намуд. Фазаи ҷамъиятӣ дар ин айём қомилан тағйир ёфта, муносибатҳои нав ба нав зухур гардиданд, ки аксарияти онҳо барои ҷомеаи Тоҷикистон ҷадид буданд.

Ҷумҳурии Тоҷикистон дар замони соҳибистиклолии хеш ба дастовардҳои хеле бузург мушарраф гардидааст, ки ба манфиати давлату ҷомеа ва халқи Тоҷикистон равона мегарданд. Яке аз дастовардҳои муҳими ин замон, ин бунёди низоми ҳуқуқии миллии ва дар заминаи рушди илмҳои ҳуқуқшиносӣ мебошад. Воқеан, илми ҳуқуқшиносӣ дар давраи соҳибистиклолии Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шакл ва фаҳмиши нав бунёд гардида, давра ба давра тақмилу рушд ёфтааст.

Маҳз бо шарофати Истиқлолияти давлатӣ илми ҳуқуқ марҳилаи сифатан нави рушдро тай намуда, тамоми соҳаҳои қонунгузорӣ дигаргуниҳои бузургро пушти сар намуданд.

Қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва таъмини ваҳдати миллиро метавон арзишмандтарин дастовардҳои беназири даврони соҳибистиқлолии давлатӣ унвон кард. Дар ин замина дар тамоми соҳаҳои ҳаёти давлату ҷамъият тағйироти қуллӣ ба вучуд омаданд. Маҳз Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон заминаҳои устувори бунёди давлатдорӣ миллии ва унсурҳои ҳаёти ҳуқуқии ҷомеаро асос гузошт.

Имрӯз ба ҳамагон маълум аст, ки баробарии мавқеияти тамоми шоҳаҳои ҳокимият қабили устувории асосии ҳуқуқии давлат ба шумор меравад. Бояд гуфт, ки таъмини волоияти Конститутсия ва қонун, тақсим кардани ҳокимияти давлатӣ ба рукҳои қонунгузор, иҷроия ва судӣ ва фаъолияти муваффақонаи онҳо, ҳамкориҳои мақомоти онҳо, эълон доштани бисёр андешиҳои сиёсӣ ва қафолати ҳуқуқи озодиҳои инсон ва шаҳрванд дар Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳибистиклолии кишвар хеле мустаҳкам гардид.

Бо итминони комил метавон гуфт, ки Конститусияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар шумори бузургтарин дастовардҳои Истиклолияти давлатии кишвар қарор дорад, ки халқи моро ба сӯи бунёди ҷомеаи навин ҳидоят менамояд.

Мардуми сарбаланду тамаддунофар ва фарҳангсолору бунёдкори тоҷик дар заминаи татбиқи сиёсати хирадмандона, бобарор ва ҳадафмандонаи Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар тамоми соҳаҳои хоҷагии халқимамлакат ба дастовардҳои беназир қомеъ шудаанд. Барори муваффақиятҳои ҳаёти ҳуқуқии ҷомеа низ дар ин ҷода мавриди зикри хос мебошад.

Ҳанӯз дар ибтидои эҳёи давлатдорӣ миллӣ Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ – Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон, ки он замон раёсати Шӯрои Олии мамлакатро ба уҳда доштанд, моҳияти давлати нави тоҷиконро чунин тавсиф карда буданд: “Давлате, ки мо эҷод кардаем ва минбаъд пояҳои онро мустаҳкам ва босубот месозем, манфиати инсонро дар маркази тамоми фаъолияти ҳеш гузошта, онро ҳифз менамояд”.

Ҳамин тавр, ҳуқуқ нахустунсури ҳама гуна давлат аст, ки бидуни он наметавон роҳи ҳамвори тараққиёти ҷомеаҳоро тасаввур кард.

Дар замони соҳибистиклолии Тоҷикистон, махсусан баъди қабул гардидани Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соли 1994 заминаи мусоид баҳри рушди илмҳои ҳуқуқшиносӣ фароҳам омад. Дар ин росто илми ҳуқуқи конститусионӣ мавқеи марказиро дар низоми илмҳои ҳуқуқшиносӣ ишғол менамояд.

Масъалаҳои инкишоф ва рушди илми ҳуқуқи конститусиониро кафедраи ҳуқуқи конститусионии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз давраи ташкилбаши то кунун мавриди баррасӣ қарор додааст.

Аз ҷониби устодони кафедра адабиёти ҳуқуқи таҳия ва ҷоп гардидаанд, ки ба осон гардидани илмомӯзии донишҷӯёни факултет мусоидат менамояд. Ҳамасола адабиёти илмӣ ҳуқуқшиносӣ дар самтҳои ҳуқуқи конституционӣ ва ҳуқуқимаъмурӣ мавриди таҳқиқот қарор дода шуда, дар шакли мақолаҳои илмӣ-оммавӣ, монографияҳо, китобҳои дарсӣ, воситаҳои таълимӣ, дастурҳои таълимию методӣ ба донишҷӯён пешниҳод карда мешаванд, ки ин раван аз як тараф ба дарки ҳаматарафаи илмҳои ҳуқуқи конституционӣ ва маъмурӣ аз ҷониби донишҷӯён мусоидат намуда, аз тарафи дигар ба рушди илмҳои мазкур дар кишвар оварда мерасонад.

Боиси сарфарозист, ки аз баракати Истиқлолияти давлатӣ ва шарофати қабули Конститутсияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар заминаи ташаббусҳои созандаву бунёдкоронаи Пешвои муаззами миллат дар ҳаёти иқтисодиву иҷтимоии сокинони Ватани маҳбубамон рӯйдодҳои муҳимму фараҳбахш ба вуқӯъ пайваста, Тоҷикистон бо маром пеш меравад.

**Муродзода Умед,
ассистенти кафедраи ҳуқуқи
конституционӣ**